

2023-05-23

Till
Freja Offshore
Stockholm
info@frejaoffshore.se

Angående

Samråd enligt 6 kap. miljöbalken, avseende den havsbaserade vindkraftparken Cirrus i södra Östersjön

Sammanfattning: Ölands Naturskyddsförening menar att ansökan generellt alltför mycket tonar ner de problem och faror som berörda organismer kommer att utsättas för, att vissa parametrar bygger alltför litet datamaterial, att vindparken bör minskas och dess kanter ligga längre ifrån Natura 2000-områden och områden där störning kan ske av tumlare, men även migration av torsk och fåglar, dvs i högre grad beakta försiktighetsprincipen. Uppbackande referenser bör om möjligt kompletteras med sådana med motstående åsikter. Vi finner anledning att reservera oss mot att planerade MKB-studier och kontrollprogram helt verkar avses komma in efter den föreliggande samrådsremissen. Vidare bör riskbedömningen göras mer solid, tips anges.

Ölands Naturskyddsförening är i och av princip positiv till etablering av kraftverk som ger /dvs omvandlar till/ förnyelsebar energi/el, i detta fall en stor vindpark. För att minimera påverkan av växter och djur, samt undvikande av alltför störande landskapsbild och upplevelsekänsla, inkl. ljud, bör kraftverken givetvis placeras på lämpliga, väl genomtänkta platser/områden. Detta talar för att havsbaserade anläggningar bör prioriteras, vilket också är den inställning man på centralt håll inom Naturskyddsföreningen flera gånger uttalat.

Vi uppfattar som att samrådet, och därmed vårt svar, även kan komma att användas inom en eventuell Natura 2000-prövning, vilket sannolikt av andra berörda instanser bedömt(t)s vara en rimligt och tillåtligt förfarande. Nedan skriver vi bara ”samråd”. Se dock nedan de två styckena om MKB-studier, kontrollprogram och Natura 2000.

Vi som gjort denna granskning är förvisso högutbildade ekologer och erfarna ornitologer samt har stor erfarenhet av konsultarbete, men kan inte i detalj bedöma föreliggande underliggande refererade rapporter om t. ex. bottnar, fåglar och tumlare. Det blir alltså **beslutande myndigheter/domstolar** som måste försöka bedöma om dragna konklusioner, ibland på ett ganska magert material vad avser sample-storlek och tidsutsträckning. Berörda myndigheter bör också mer kritiskt fråga sig om gjorda eller refererade modelleringar är tillräckligt robusta.

Vi uppskattar dock att framställningen i underlaget oftast avhållit sig från "förmildrande" ord i avsikt att få osäkra/ofrånkomliga negativa effekter att framstå som mindre än de är/kan vara, vilket vi sett i andra liknande dokument. Vi finner överlag samrådsdokumentet välskrivet och begripligt, även om det finns ganska många stavfel och grammatiska och syntaxfel, vilket är märkligt, när det finns program mot detta. På sid. 53, under Fig. 33 står meningen "År 2017 räknades populationen i Östersjön till antalet 1375 år, med ca 50% ...", är den felskriven, eller bara "haltar"? Många kartors figurförklaringars ord är tämligen oskarpa, därmed svåra att tolka.

Det bör klargöras om orden projektområde och vindkraftpark är synonyma (områden), det verkar så, skillnaden bara att det senare begreppet är när/om verken har rests.

På många ställen anges en siffra, vars storleks "tyngd" dock är svår att bedöma, i läsarens avsaknad av perspektiv. Det vore värdefullt att istället/också uttrycka hur många procent detta utgör av (t. ex.) all kraft, vatten eller vad det nu handlar om.

Varje lokalisering ger ju en måttlig eller åtminstone ringa störning, men ett antal parker med vardera kanske flera hundra kraftverk kan totalt ge alltför mycket negativa kumulativa effekter. En **samordning** borde ske genom kanske Länsstyrelsens /Länsstyrelsernas/ försorg, eller möjligen på högre nivå.

Vindkraftparken Cirrus planeras ligga dikt an ett Natura 2000-område, sannolikt viktiga reproduktions- och furageringsområde för ett antal arter av alfågel, tobisgrissla m. fl. havsfåglar, samt tumlare. Vi menar att detta **inte är tillräcklig hänsyn, vindparken ska inte gå ända fram till Natura 2000-området**, utan lämpligen minskas så att som närmast gå minst 10 km från nämnda område, gärna 15 km, vilket ju också stärks av Fig. 32. Anledningen till denna ståndpunkt är att en mängd parametrar på faktorer (t. ex. sedimentspridning, barlastvatten med invasiva arter, ljud, strömmar, elektromagnetiska fält, främmande/giftiga ämnen), som kan ge störning på de organismer som Natura 2000-området ska skydda, de känner inga skarpa gränser, vilket givetvis även gäller de ifrågavarande organismerna. Det handlar alltså om att i högre grad tillämpa **försiktighetsprincipen**.

Ofta avslutas texten om en viss påverkansrisk att detta kommer att studeras noggrannare i ett antal **MKB-studier** men dessa analyser och sammanvägningen kan ju kullkasta de preliminära slutsatser som kan dras vid samrådsprocessen, och därmed har både tid och ekonomiska resurser föspillts, alternativt, klart värre, att man "tvingas" nedvärdera riskerna, för att resurserna inte ska vara förgäves.

Ett liknande resonemang kan tillämpas vid fastställande av uppföljande **kontrollprogram**. Det är givetvis bra att sådana genomförs, men om dessa pekar på en tydlig påverkan, så är ju byggnationen tämligen irreversibel, och kanske fatal för biologin. Alltså krävs detaljerade och långtgående MKB-direktiv, från den myndighet som har det ansvaret. Därmed kanske förfarandet att denna samrådsprocess ligger till grund för en **Natura 2000-prövning** inkl. kontrollprogram inte är så bra, där mer detaljer anvisas.

Det närliggande Södra Midsjöbanken är ett **kärnområde för tumlare**, är detta det enda? Hur många ytterligare "mycket viktiga" finns i Östersjön, för vars population av tumlare är akut hotad, och räknas som genetiskt mer eller mindre skild från Västerhavets? Dessbättre finns på Lst Kalmar en expert på tumlare, Magnus Danbolt, han kan bättre bedöma riskerna.

Den hårt stressade och tillväxtpressade **torsken** har sina föryngrings- och tillväxtområden på annat håll i Östersjön. Men hur går artens migrationsvägar mellan dessa, kanske förbi det aktuella vindkraftparkområdet? Samma invändning torde gälla även **fåglar**, men det kommer sannolikt BirdLife att med kraft föra fram.

I slutet av avsnitt 3.9. nämns täckning av fundament med **fyllnadsmassa**, men var tas denna, och vilken påverkan får detta på det stället?

I avsnitt 6.5.1 räknas de viktigaste fångade fiskarterna upp, men bör inte även rödspätta nämnas?

I slutet av avsnitt 6.8.2 undrar man vilka åtgärder man kan tänka sig för att minska riskerna för dessa fladdermöss.

Det lilla avsnittet 8 om **Riskbedömning** är ambitiöst, men skulle kunna bli mer teoretiskt/vetenskapligt stabilt genom kontakt med riskanalytiskt kunniga experter, t. ex. prof. emer. Göran Bengtsson i Lund; goran.bengtsson@biol.lu.se, 046 222 37 77.

Man kan möjligen även se, och påpekas, **positiva effekter** av en sådan här etablering; dels brukar marina sessila organismer kolonisera fundamenten (om det blir sådana), dels hindras fiske till viss del, vilket bör gynna stressade fiskarters populationer i området.

I framställningen finns en hel del vetenskapliga och andra **referenser** för att styrka att vindparken i många avseenden har bara liten påverkan. Men det bör, för varje påverkansparameter ifrågasättas om det kanske också finns, alltså sökas, mer kritiska studier, som visat en större påverkan, det är ett objektivet vetenskapligt ansvar.

I denna handläggning har även Mattias Karlsson, vice ordförande, varit delaktig.

För Ölands Naturskyddsförening

Färjestaden dag som ovan

Jan Herrmann

Jan Herrmann
Ordförande